A tápéi búcsú

Zsongás, sürgés-forgás, ember ember lábát tapossa. Csaknem szűk a piactér ilyenkor búcsú napján Tápén. Ünneplőbe öltözött a nép apraja-nagyja. Jóelőre készülődtek mindenütt. Kimeszelték a ház falát, kivasalták a férfinép fehér ingeit, a lányok selyemruháját, azaz, hogy a legtöbb már nem is selyem, hanem a legmodernebb műanyagféleség. Idejében elment a levél a katonafiúnak is Pestre, Bajára, Nyíregyházára: „Várunk a búcsúra..."

— Most kevesen jöttek haza — beszélik az öregek. Kissé szomorúan gondolnak a távolmaradott katonákra, akiket természetesen nem a búcsú miatt hívtak haza, nem sokat törődik a fiatalság a búcsúval, hanem csak úgy.

A piactéren zajongás fogad. Söröznek, tereferélnek, cívódnak. Amott túlzottan jókedvre derült férjétráncigálja hazafelé egy haragos menyecske. Nagyokat lódít rajta.

— Erre gyere!

— Mentem volna én — magyarázza az elgyengült férfiember. Nehezen forog a nyelve. — Indultam volna még délben, de megbotlottam egy hordóban.

Kacagnak rajtuk.

Sátrak sorjáznak sűrűn a piactéren. Az árusok kiabálnak.

— Tessék, tessék! Cukorkát, csokoládét!

Copfos kislány kutat a bazáros sátor sokszínű eladni valói között. Van ott mindenféle, kis ustor, budlibicska, kövesgyűrű, fütyülő, négerbaba, pogácsaszaggató, játékpuska.

— Mit vegyek aranyosom? — kérdezgeti a copfost egy öreg néni majd felkiált — nézzék! a Pistike! — S bemutatja legkisebbik fiát — Pistikém, jövőre érettségizik. A gépipari technikumba jár Szegeden.

Autók hosszú sora áll a búcsús sátrak közelében az úton. Bentebb vidám rikoltozás, körhinta, — ahogy mondják: bolondmalom röpíti a népet. Egy menet két forint. Csaknem telt a ház, azaz a hinta. Mocorog bennem az ördög, megszámolom, 17 utas hintázik egyszerre. Figyelem az órát is: két percig tart a menet.

Nagy a tolongás a céllövöldék előtt is.

— Tessék, tessék! Lehet nyerni.

Valóban, az ügyes lövész cifra ezüstpapír rózsát, kisbabát és egyéb újdonságokat nyerhet, no meg némi elismerést esetleg a széplány szeméből.

Figyelek, fülelek végig. Minden zsong-bong a tápai búcsún, minden szóba kerül, hogy a legények java nincs itt, inkább Szegedre mennek a Hungáriába, a Tiszába, meg máshová. Az idősebb férfiak egy része szintén másutt van, otthon, vagy a Búza Vendéglőben politizál. Azt is megtudom, hogy a Tiszatáj Tsz-ben havi kétezret keres egy takarmányos, ami jó pénz, dehát... Józsi, a katonafiú, sajnos nem jöhetett haza a búcsúra.

Ige nem hallatik. Azt elintézték délelőtt a templom körül. Voltak elég sokan, de itt a piactéren rengetegen vannak helybeliek, meg messzi vidékiek is. Mert Tápén a búcsú a világ legnagyobb eseménye, ott voltam, nekem elhihetik.

KACZÚR ISTVÁN

Színházi bemutató

Az állam én vagyok

Siflis József felvétele

Clairon és a Herceg: Máthé Eta és Jászai László

Az eléggé nem dícsérhető szerencse ismertette meg *Gáspár* Margitot új vígjátéka főszereplőjével, *Claironnal:* régi idők színháztörténeti emlékei között kutatva bukkant rá, s amilyen váratlan volt, olyan tartalmassá változott a randevújuk. Claironból, a *Comedie Francaie* különtelki polgárok és máig fényes nevű enciklopédisták által egyaránt körülrajongott színésznőjéből egy általa és miatta forgó színpadi játék főszereplője lett. Ahogy annak idején — jó 200 évvel ezelőtt — odahagyta a fényes porondot, úgy most, vígjátéki hősnőként is megválik tőle, s megy, hogy egy apró német fejedelemség miniszteri székébe üljön.

Gáspár Margit megfogalmazásában azonban nemcsak egy egyszerű — szokvány-vígjátékba illő — színpadi séta ez a váratlan és látványos helyváltoztatás. Sokszorosan több annál, hiszen Clairon s a körülötte sürgölődők replikáit figyelve nagyon is *mai* hangok ütik meg a néző fülét; *rólunk* szóló megjegyzések, *nekünk* célzott kiszólások. S valójában — a „primér" színpadi cselekmény minden, önmagában is szórakoztató fordulata ellenére — ezek a félig sem becsomagolt szövegrészek éltetik a darabot, ezek a jókedvvel hallgatott odamondogatások piszkálják fel igazán a néző érdeklődését. Szövegrészek a *közügyek* intézéséről, odamondogatások a némely *közdolgok* állásáról...

Sajnos, a szombat esti premier nézőjének — minden szapora fülhegyezése ellenére — jó, ha minden második-harmadik neki szánt megjegyzést sikerült elkapnia. *Komor* István rendezése ugyanis inkább az előadás franciás eleganciájára, a cselekmény vígjátékian könnyed pergetésére figyelmezett, s gondos cizellálása éppen a legfontosabbtól fosztotta meg a darabot: az aktuális gondolatok igazi szikrázásától. Az egymást követő jelenetek egyformán visszafogottak, egyformán sikkesek, s így aztán nincs sem tér, sem idő, hogy a darabban feszengő igazsággránátok időről időre felrobbanjanak. Puskaporuk így — jobb híján — elfolyik, s amit a néző hall és lát, az sokkal inkább egy tavaszünnepi tűzijáték, mint néhány jól időzített detonáció. *Patachich* Iván kísérőzenéje ugyancsak inkább a „tűzijáték"-koncepció jegyében készült, bár dallamai helyenkint inkább fekete-fehér, mint színes képet festenek a látottakról.

A szordínós játék részvevői természetesen azt játszszák, amit a rendező feladatukként megszabott. A Szegedre szerződött *Máthé* Eta Claironként látványos, a legapróbb részletekig kidolgozott alakítást nyújt — az, hogy szép ívű ajkain inkább csak sziporkáznak, mint lángolnak a szavak, nem rajta múlik. *Jászai* László elegáns Hercege ugyancsak nehezen fér bele az alakítás túl feszes öltönyébe: ahogy Claironban, úgy benne is előhívatlanul maradnak a legkarakteresebb motívumok. A darabban debütáló *Molnár* Piroska első bemutatkozásként egy egyéniségétől távol álló figura alakját vette fel; szinte robbanó tehetsége majd szétvetette a kissé sápkóros *Amáliát. Kátay* Endre, *Lakky* József és *Kovács* Gyula triójában meg-megcsillant az, ami az előadás egészéből — sajnos — kimaradt: a *groteszk harsányság. Mentes* József bárója nem különösebben jó szerep, Jászai-díjas művészünk ezért a figuráért is megtett minden tőle telhetőt. *Marosi* Károlynak a „Hetes" szerepében volt egy szívesen látott villanása, *Szendrey* Ilona *Babettjéről* szólva ismét csak a túlzott visszafogottságot emlegethetjük, pedig ha valakitől, hát tőle aztán joggal kérhetett volna egy igazi karikatúrát a rendező. *Sándor* Lajos díszletei „franciások", *Székely* Piroska jelmezei szintúgy. *Benkóczy* István zenei vezetése kifogástalan volt.

Akácz László

rövíden

Centrumosok vetélkedője

A Centrum áruházak alkalmazottai között szakmai és általános ismeretszerző vetélkedő kezdődött a nyáron. Szegeden júliusban tartották meg az áruház dolgozóinak egymás közötti vetélkedőjét. Ennek alapján kialakult a helybeliek csapata.

Szeptember 28-án Szegeden rendezték meg a pécsi, a tatabányai, a győri, a székesfehérvári, a veszprémi, a szombathelyi, a kecskeméti és a szegedi Centrum áruházak csapatai között a középdöntőt, amelynek játékvezetője Pálos Miklós, a rádió munkatársa volt. A nyolc város csapatai közül a szegediek és a kecskemétiek nyerték el az első két helyezést. A két csapat között októberben a televízió nyilvánossága előtt dől el az elsőség.

— A nácizmus üldözöttei bizottságának meghívására Budapestre érkezett a Nácizmus Üldözöttei Szövetségének NSZK-beli küldöttsége.

— Kiállítás a lengyel építészetről. A budapesti és a varsói építésügyi tájékoztatási központ lengyel építészeti kiállítást rendezett a Budapesti Nemzetközi Vásár 3. számú építőipari pavilonjában. A kiállítás 68 tablón mutatja be az 1964-től 1966-ig, tehát 20 év alatt Lengyelországban épült legszebb filmszínházakat, iskolákat, művelődési házakat.

— Emlékezés Szalmás Piroskára. Születésének 70. évfordulója alkalmából, vasárnap, a Farkasréti temetőben koszorúzási ünnepséget tartottak Szalmás Piroskának, a neves kórus alapítójának, a munkásmozgalom harcosának sírjánál.

Öregek köszöntése

Hangulatteremtő magyar nótázás fogadta vasárnap délután a DAV művelődési otthonában azt a mintegy 180 idős nőt és férfit, akiket a szegedi I. kerületi tanács egészségügyi osztálya, az egészségügyi állandó bizottság, a területi párt- és tömegszervezetek ünnepségen láttak vendégül. A meghívottak közül néhányan nem tudtak részt venni, de ezek is levélben fejezték ki meghatódottságukat, hogy a társadalom számon tartja az egyedül élő idős embereket. Ozvegy Kovács Péterné azt írta levelében, beteg állapotában is boldoggá tette a figyelmesség, hogy köszöntötték és meghívták a találkozóra.

Az ünnepségen dr. Villányi Ilona kerületi főorvos mondott üdvözlő szavakat, a Dózsa György általános iskola kisdobosai és úttörői pedig mesejátékok jól sikerült előadásával szórakoztatták a nagymamákat, nagypapákat. A Vöröskereszt és a Nőtanács aktivistái ezután uzsonnával kínálták meg a vendégeket, s mindegyiküknek finomságokkal megpakolt csomagot adtak át. A városi és a kerületi tanács megjelent vezetőivel, s egymás között a késő délutánig beszélgettek az ünnepeltek.

— Kedves vendégeket köszöntöttek a hét végén Tiszafüred község lakói: R. A. Veszelik kapitányt és feleségét. A hős szovjet tiszt egységeivel 24 évvel ezelőtt részt vett Tiszafüred és környéke felszabadításában. A kapitány a járási és a községi párt és tanácsi szervek vezetőinek társaságában felkereste az egykori harcok színhelyeit, s megtekintette a fejlődő Tiszafüredet.

— Küldöttségünk Guineában. Ahmed Sécou Touré elnök meghívására magyar küldöttség utazott a Guineai Köztársaságba az ország függetlenné válása 10. évfordulójának ünnepségeire dr. Sályi Istvánnak, az Elnöki Tanács tagjának vezetésével. A Guineai Demokrata Párt Országos Nőtanácsa meghívására ugyancsak Conacryba utazott Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke.

— Dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter — Paavo Aitio finn közlekedésügyi miniszter meghívására — vasárnap a Ferihegyi repülőtérről hivatalos látogatásra Helsinkibe utazott. Finnországi tartózkodása során a miniszter megnyitja a magyar tudományos műszaki napokat.

— A gyógyszerészeti társaság közgyűlése. A több mint 2200 tagot számláló, az egész magyar gyógyszerészetet átfogó Magyar Gyógyszerészeti Társaság az elmúlt napokban tartotta országos vezetőségválasztó közgyűlését, Kecskeméten. A társaság elnökévé dr. Kedvessy György szegedi egyetemi tanárt választották.

— Odesszai professzor Szegeden. Többnapos látogatásra Szegedre énkezett Sz. T. Bjelozorov professzor, az odesszai állami egyetem földrajzi intézetének vezetője, aki a József Attila Tudományegyetem természeti-földrajzi tanszékén folytat megbeszéléseket a két intézet jövő évi közös kamcsatkai földrajzi expedíciójának előkészítéséről. A szovjet professzor tegnap rektori és dékáni fogadáson is részt vett.

— „Nagyvonalú" műszaki ellenőr. Társadalmi tulajdon elleni hűtlen kezelés bűntette miatt indított eljárást a rendőrség Marschalkó Károly 46 éves, büntetett előéletű, kunmadarasi lakos ellen, aki jelenleg más bűncselekményéből kifolyólag szabadságvesztését tölti. A Nagyalföldi Kőolajtermelő Vállalat algyői munkahelyén volt beruházási műszaki ellenőr. Egy Szeged környéki tsz-nek 36 ezer forint értékű földmunkát végeztetett el, amelyet az olajipari beruházás terhére számolt el. Ügyét védelmére átadják az ügyészségnek.

Családi ágy

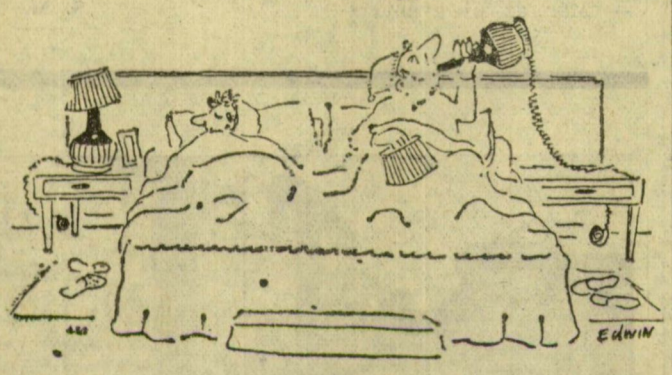

Cserbenhagyta áldozatát

Tegnap, hétfőn hajnalban cserbenhagyásos baleset történt az algyői úton. Zsila László újirázi lakos a Budapesti Földmunkáltató és Gépesítő Vállalat tehergépkocsiját vezetve előtötte a kerékpárján szabályosan haladó D. Kiss Renáta, Szeged, Árva utca 23. szám alatti lakost, aki életveszélyes sérüléseket szenvedett. A gázolás után Zsila megállás nélkül tovább hajtott. Kocsijával beállt az algyői péküzem udvarára. Harminc perc elteltével itt találta meg a közlekedési rendőrjárőr. Mint kiderült, Zsila ittasan ült a volán mögött. A rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte, s ellene büntető eljárást indított.

Nem adott elsőbbséget a Bajai úton a kerékpárral közlekedő Hódi József, Szeged, Szondi utca 29. szám alatti lakos. A főközlekedési útra kanyarodva majdnem elütötte a személygépkocsival közlekedő Faral János pécsi lakos, aki a baleset elkerülése végett kényszerült áttérni a menetirány szerinti bal oldalra. Ott összeütközött egy szembejövő pótkocsis vontatóval. Sérülés nem történt, a kár azonban meghaladja a 12 ezer forintot. A kerékpáros ellen büntető eljárást indítanak.

Nem tartotta be a közlekedési távolságot az Algyői úton a motorkerékpárral közlekedő Fülöp Péter, Sándorfalva, Alkotmány utca 10. szám alatti lakos. Hátulról beleszaladt egy személygépkocsiba, majd átsodródott a menetirány szerinti bal oldalra, ahol szembe találta magát egy másik gépkocsival. Szerencsére sérülés nem történt, a kár azonban jelentős.

Közlemények

x Meghívó! A Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ-Bizottsága október 4-én a Hungária Szálló összes termeiben Gólya Bált rendez. A zenét a Móra tánczenekar szolgáltatja. Jegyek és asztalfoglalás a főiskola KISZ-irodájában. Április 4 ú. 6. délután 4—6 óráig. s. 57 656

Folytatódik a kriptafosztogatók bűnpere

Az első tárgyalási napon a védőügyvéd tiltakozott, hogy fiatalkorú védencét, B. Lászlót is lencsevégre kapta fotoriporterünk. Tiltakozása nélkül is tussal festettük volna le a fényképen a fiatalkorú szemét, mint ahogy ezt meg is tettük. Még most is csak 17 éves B. László, akinek kihallgatására tegnap került sor a kriptafosztogatók bűnperében. Az egyik főkolompos, Bíró Pál ott hagyta abba, hogy kijelentette:

— Én kérem, semmiképpen sem akartam disszidálni, mint a társaim. Tudtam nagyon jól, hogy a tőkés országokban sokat kell dolgozni.

— Magát hogyan látták el a szülei? — kérdezte az ügyész B. Lászlótól.

— Igazán mindenem megvolt, semmiben sem szenvedtem hiányt.

A tárgyalás szünetében a népes hallgatóság csoportokba verődve találgatta, hogy B. László szüleinek százvagy 150 ezer forint értékű festménygyűjteménye van-e a falakon. Azon meg egyenesen elképedt a hallgatóság jó része, hogy a fiatalkorú B. László bejáratos volt abba a házba, ahova betörő társait vitte. Tudta, hogy a szentesi főorvosnak gazdag bélyeggyűjteménye van, amely több kiállításon is szerepelt már. Ezt szerezték meg, hogy Fekete Mihály és Mácsai László ne üres kézzel disszidáljanak.

B. László tegnapi vallomásával felborítani látszott rendőrségi, ügyészségi kihallgatását. Azoktól eltérően vallott, amikor azt állította, hogy barátaihoz, a főorvos családjához való betörésről le akarta beszélni társait, hiszen az előre csináltatott hamis kulcs nem nyitotta a kaput. Hogy ez mennyiben érdeme a fiatalkorúnak, az majd kiderül. Állításának több pontja ütközött össze Fekete Mihály szembesítésekor. A nagyszabású bűnper ma a tanúk kihallgatásával folytatódik.